

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Diarienummer N2018/04684/BB – Remissvar om Boverkets rapporter

- 2018:22 Dokumentationssystem för byggprodukter, s 4
- 2018:23 Klimatdeklaration av byggnader och delbetänkandet, s 6
- SOU 2018:51 Resurseffektiv användning av byggmaterial, s 7

Byggmaterialindustrierna är en branschförening för Sveriges byggmaterialföretag och byggmaterialens branschorganisationer. Tillsammans har vi cirka 1000 medlemmar och branschen sysselsätter drygt 55 000 personer. Vi utvecklar och levererar byggmaterial. Val av byggmaterial och materialets funktion är avgörande för ett hållbart samhällsbyggande.

Industrins innovationer - hållbara byggmaterial med hållbar information

Vi tackar för förtroendet att vara remissinstans och har under rapporteringens gång uppskattat att bidra i såväl arbetsgrupper som hearings och med dokumentation för ett utvecklande arbete i dessa frågor. Frågorna är centrala för byggmaterialindustrin och vi står till fortsatt förfogande för så väl kunskapshöjande som klargörande insatser. Det finns stor potential, utöver kemiskt innehåll, i att öka en resurseffektiv hantering.

Byggmaterialindustrierna anser att *spårbarhet, användbarhet, livscykelperspektiv, långsiktig reglering och förebyggande stöd* till industrin främjar hållbar utveckling.

Vi vill poängtera att hållbarhet driver byggmaterialindustrins innovationer och att utveckla hållbara byggprodukter ingår i företagets affärsmässiga överlevnad. Hållbarheten gäller också information för framtida bruk, alltså digitala robusta system med källfakta grundad i vetenskapliga rön kopplade till lagstiftning. Byggmaterialindustrierna anser att befintliga beprövade öppna system accepterade av branschen ska nyttjas i framtiden.

2018:22 Dokumentationssystem för byggprodukter

Byggmaterialindustriernas slutsatser

Fokus digital hantering

Byggmaterialindustrierna anser att tidpunkten "omgående" och därmed införandet av framlagt förslag borde vänta till dess att digital hantering medger id-hantering för merparten av produkter, digital lagring, överföring samt sökning i loggboken. Det skulle avsevärt öka användbarheten av insamlad information och samtidigt reducera kostnaderna för hantering

Utveckla hur förslaget ska implementeras

Förslaget behöver kompletteras med utbildningsansvar för de insatser som krävs för att implementera ett system, vem som har ansvar för uppdatering, aktuellt innehåll etc.

Nyttja nyttan med befintliga system

Byggmaterialindustrierna anser vidare att förslaget verkligen ska se över möjligheten att uttalat använda eBVD som dokumentationsgrund. eBVD:s grundinformation är framtagen av leverantören, formatet satt av hela branschen, alltid aktuell och med versionshantering för livscykelperspektivet. Den är en samlad och utförlig deklaration som motsvarar minst det som efterfrågas i loggboken. Det skulle samtidigt bli ett incitament för att eBVD tas fram för fler produkter, utvecklas för att effektivisera informationsöverföring och begränsa kostnaderna för insamling av information i loggboken. Det skulle också visa på Sveriges intentioner att öka spårbarhet över gränserna och utgöra grund för införande inom EU.

Det skulle ge nytta!

Ett robust digitalt dokumentationssystem är en förutsättning framåt

Byggmaterialindustrierna är positiva till dokumentation av byggprodukter. Byggsektorn och samhällsbyggandet behöver dokumentation av produkters innehåll som är hållbar över tid och som beaktar byggnadens hela livslängd. Vi anser alltså att det är bra att införa krav på ett dokumentationssystem för att få spårbarhet och möjlighet till underhåll men anser vidare att utan att genomgående digitalisera får kravet ringa effekt. Därför anser vi att lagförslaget bör kompletteras och tydliggöras före igångsättning.

Ett plausibelt handlingsalternativ är en kombination av A och B

Byggmaterialindustrierna förordar förslag B, att "Regeringen driver först frågan inom EU om redovisning av kemiskt innehåll för byggprodukter" Men med ordet "först" undantaget. Med det sagt önskar vi egentligen en kombination av förslag A och förslag B med en ändring i A av tidpunkten "omgående" Det vill säga "Krav på loggbok enligt detta förslag införs (omgående) för att skapa ett system där det i framtiden..." Förslaget måste specificeras bättre om hur det ska gå till och också få en ändrad tidpunkt för införande. Vi behöver ett förslag om ett bra digitalt format och system som är tillgängligt, har fokus på användning och om hur det

systemet ska hållas uppdaterat samt utbildas i. Det kan ta lång tid för övriga EU-länder att acceptera att deklarerat innehåll. Sverige ligger i framkant vad gäller innehållsdeklarationer och kan visa vägen och påverka EU i rätt riktning men digitaliseringen måste också vara tillförlitlig.

Spårbarheten central med rätt tillägg och med utbildning och tillgång till verktygen

Spårbarheten underlättar inte bara information om materialets innehåll utan förebygger också underhåll under livslängden och möjligheten till en effektivare återvinning och återanvändning. Byggmaterialindustrierna ser behov av spårbarhet även för information som tekniska krav och prestanda för inbyggda produkter vilket ger förutsättningar att säkerställa funktion vid byten eller reparation av byggnaderna. Tillägg behövs i loggboken av datum, mängd och om placering i byggnaden samt klimatdeklarerade uppgifter.

En väsentlig fråga att ge svar på är ansvaret för utbildning av verktyg och användbarhet av redovisat innehåll dvs. hur man tillhandahåller verktyg för loggboken. I Boverkets förslag är det byggherren som ska se till att loggbok upprättas och att den sedan överlämnas till byggnadsverkets ägare som i sin tur har skyldighet att förvalta och uppdatera loggboken under byggnadsverkets livslängd. Vår bedömning är att en betydande andel av ägare inte har kompetens eller resurser för att klara detta. Ett exempel är bostadsrättsföreningar med fastigheter som förvaltas av lekmän. För att det ska fungera krävs enkla och genomtänkta system i kombination med omfattande utbildningsinsatser, vägledningar, tillgängliga enkla verktyg osv.

Det borde framgå av utredningen hur sådana insatser är tänkta att genomföras. Boverket föreslår att byggherren själv kan välja vilket verktyg, format eller system som ska användas för loggboken. Vi ser detta som orimligt då nästa ägare måste ha möjlighet att ta över och hantera loggboken. Det finns idag 3-4 stora system från en del vinstdrivande företag med hög lönsamhet. Om det blir krav på loggbok och vilket system som helst kommer vi få se 3-4 till med olika förutsättningar att läsa digital information. Krav på verktyg, format och system måste därför definieras och ställas av Boverket och hänvisa till system som är tillgängliga och har tillförlitlig information. Föreslagna tillsynsmyndigheter i förslaget är relevanta.

Fokusera på livscykelperspektivet och användbarheten i loggboken

Utredningen har fokuserat på loggbokens införande i sig. För att den sedan ska uppfylla sitt syfte måste informationen av användbarheten av loggbokens information specificeras. Den måste dessutom ta livscykelperspektivet i beaktning och hela byggprocessen, det vill säga på kort och lång sikt. En livslängd på 100 år för en byggnad är vanligt. Vad som krävs för effektiv användning framgår inte av utredningen, till exempel åtkomst av information om placering av produkter i byggnaden, uppdatering av data vid underhåll eller utbyten, säkerställande av informationens format och åtkomst av information under byggnadens livslängd.

Boverket anser i rapporten att uppdateringskyldigheten bör begränsas till mer omfattande åtgärder. Vi kan inte se varför man gör de begränsningar som föreslås. Om loggbokens syfte ska gälla, gynna spårbarhet som möjliggör återanvändning och återvinning, så bör kravet på uppdatering gälla i samma omfattning vid utbyte av material som vid nybyggnad. Som skäl för

begränsning till lov- och anmälningspliktiga ändringar anger Boverket att "det skulle bli enklare att bedriva tillsyn". Vi menar att syftet med loggboken är överordnat enkelheten att bedriva tillsyn. Vi föreslår istället att samma krav gäller vid nybyggnad och åtgärder under byggnadens livslängd. Så blir kravet tydligt och vi uppfyller syftet med loggboken.

Förebyggande incitament

Vi ser loggboksförslaget som enbart en förutsättning för spårbarhet. Den kommer inte att bidra till ökad återvinning om den inte kombineras med andra åtgärder som ekonomiska incitament. För att uppnå syftet "att underlätta bygg- och fastighetsbranschens omställning till en mer cirkulär ekonomi" behövs en rad andra förebyggande åtgärder. Det är till exempel kring den omfattande administrationen och regelverket kring mottagning, lagring och bearbetning av avfall för bygg- och anläggningsändamål som riskerar att motverka återvinning och återanvändning och är något som Naturvårdsverket arbetar med i dagsläget.

Innehållet i dokumentationssystemet kan hämtas ur befintliga överenskomna format

Byggmaterialindustrierna anser att vi ska utgå från de format och system som redan är accepterade för att komma åt spårbarhet, tillförlitlig information och rätt nivå av information med vetenskapliga rön kopplat till lagstiftning. Kretsloppsrådets kriterier som togs fram genom ett branschgemensamt projekt ligger till grund för byggvarudeklarationen uppdaterade av hela byggsektorn till det nu digitala formatet och elektroniska byggvarudeklarationen eBVD.

eBVD har den uppsättningen av information som Boverket föreslår att loggboken ska innehålla: artikelinformation, innehåll enligt säkerhetsdatablad, information om kandidatämnen och information om CE-märkning. Fler fördelar med eBVD är att den ger mer utförlig information än ett säkerhetsdatablad som information om råvarors ursprung och annan av branschen och överenskommen information. Det är vår övertygelse att det nu fungerande systemet med eBVD borde ligga till grund även för de uppgifter som krävs för loggboken och att den accepteras som dokumentation i loggboken. Det kommer att underlätta hanteringen för alla parter samtidigt som det ökar kvaliteten på informationen och möjliggör en kostnadseffektiv hantering. eBVD har förutsättningar för såväl steg 1 och 2 (kap 5 sid 49).

eBVD är ett frivilligt system men ändå ökar antalet deklarerade produkter och främsta fördelen är alltså att det är ett system som tagits fram i samarbete mellan branschens olika aktörer med syftet att samla all hållbarhetsrelaterad information i en deklarerad produkt. Genom att acceptera eBVD i loggboken kan man undvika inkoppling av mycket kostsamma "mellanhänder" i form av olika bedömningsystem. Att eBVD är frivillig idag kan visserligen ses som ett hinder. Om den skulle accepteras som dokumentation i loggboken skulle det bli ett incitament för fler leverantörer att ta fram eBVD för sina produkter – något som är positivt för alla aktörer i byggprocessen

Digitaliseringens centrala delar en förutsättning att ha på plats först

Vi instämmer i att kännedom om produkters innehåll utgör viktig information för cirkulärt byggande och att lagkrav på dokumentationssystem för byggprodukter är bra. Systemet kan med fördel samordnas med information om krav och prestanda på inbyggda produkter vilket är viktigt att ha åtkomligt vid reparationer, ombyggnad, utbyten, underhåll osv. under

byggnadens livslängd. Boverkets uppskattning att systemet kan vara på plats om ca 2½ år menar vi är orealistiskt, åtminstone om man eftersträvar ett system med avsedd effekt: att produkter med dess innehåll, funktion och placering i byggnaden, ska vara sökbara under byggnadens hela livslängd. För detta krävs digital hantering av information, vilket inte är tekniskt möjligt idag; produktens unika id och information om innehåll och prestanda måste hanteras helt digitalt utan handpåläggning.

Hantering av information enligt Boverkets förslag kommer enligt vår mening inte att medge spårbarhet på ett sätt så att det uppfyller syftet med loggboken: enligt förslaget ska loggboken innehålla information om både produktens innehåll samt var i byggnaden produkten finns. Boverket uppskattar att det används ca 50 000 byggprodukter, som i så fall ska hanteras genom handpåläggning av pdf-filer. Enligt Boverkets förslag ska placering *"anges i fritext på ett så exakt sätt som möjligt"*. Att det skulle leda till den spårbarhet som är syftet med loggboken ser vi inte som möjligt, varken när det gäller kvalitet/träffsäkerhet och med de kostnader som den manuella hanteringen skulle medföra. Men utvecklingen går snabbt, digital hantering av produkt- och miljödata är något som branschen arbetar aktivt med idag, till exempel inom programmet Smart Built Environment med innovationsprojekt som stöds av både staten och näringslivet.

Vi menar att detta är en av de viktigaste frågorna för resurseffektiv byggmaterialhantering. Det är vår bedömning är att den digitala hantering som krävs kan vara möjlig inom ca 5 år. Boverket beskriver i 7.2 12§ *elektronisk form* "... att det därmed finns förutsättningar för en dator att läsa och hantera materialet..." Det kommer att bli rasande svårt att använda en elektronisk form som inte har rätt förutsättningar ens för identifikation.

Enligt Boverkets förslag (sid 48 i rapporten) ska artikelidentitet anges även för produkter som inte omfattas av kravet på prestandadeklaration. Det betyder att en stor del av de produkter som enligt förslaget omfattas av kravet på loggbok saknar förutsättningar för att lämna de uppgifter som krävs i form av artikelidentifikation. Det betyder att kravet inte kan införas förrän id finns för merparten av de byggprodukter som används på svensk marknad.

Förslaget behöver kompletteras före verkställande

Vi ställer oss slutligen frågande till den sammanvägda bedömning av nyttor och kostnader med loggboken (sid 87) där slutsatsen är att *"det är svårt att visa på nyttor som väger upp kostnaderna för att införa ett lagkrav på loggbok men att flera känslighetsanalyser indikerar att nyttan kan vara större och därmed kan vara samhällsekonomiskt lönsam"*.

2018:23 Klimatdeklaration av byggnader

Byggmaterialindustrierna hänvisar till våra medlemmars remissvar från respektive materialområdes organisation och från de tillverkande företagen. (Se förteckning sist i dokumentet.)

Vi önskar framföra att det är av största vikt att beakta hela livscykelperspektivet och utföra LCA-beräkningar enligt metoder som beaktar detta. Vi har tidigare hänvisat till "robust LCA" i frågan och vill även i detta svar aktualisera uppställning och information från det arbetet. https://byggmaterialindustrierna.se/wp-content/uploads/2018/04/Robust-LCA_PP.pdf

SOU 2018:51 Resurseffektiv hantering av byggmaterial

Vi stödjer förslaget om innehållsdeklaration men se över innehållet

Byggmaterialindustrierna stödjer förslaget att införa krav på innehållsdeklaration. Men precis som i nu gällande och väl fungerande system i Sverige för byggvarudeklarationer (i dag eBVD) ska innehållsdeklarationen vara baserad på vetenskapliga rön kopplat till gällande lagstiftning (till exempel Reachlagstiftningen). Vi måste kunna hänvisa till beprövade metoder för kemiskt innehåll. Vidare vad gäller innehållsdeklarationer tolkar vi följande citat i betänkandet "Inte heller det system med frivilliga byggvarudeklarationer som finns i Sverige är tillräckligt enligt flera aktörer, *eftersom det är ett frivilligt system* och inte används av alla byggmaterialleverantörer i Sverige, än mindre i Europa" (smf sid 18) som att; ja, vi har en innehållsdeklaration men den används inte i den utsträckning som är gynnsam.

Dock har vi ett system för innehållsdeklarationer som underhålls och ständigt utvecklas gemensamt i hela byggsektorn och som uppenbart (enligt citatet) fungerar bara vi använder det. Logiken i att då föreslå ett nytt system som troligtvis skulle ha lång startsträcka, inte ha den acceptans, den branschgemensamma överenskommelsen (sedan 28 år tillbaka) eller system för insamling och versionshantering som krävs är märklig.

Byggmaterialindustrin anser att vi parallellt med att driva på EU, vilket vi kan befara kommer ta tid, ska driva på användningen av det system för byggvarudeklarationer som vi har. Det ger än bättre förutsättningar i förhandlingsläge med EU framöver om vi har en utökad utländsk acceptans via fler innehållsförteckningar från utländska leverantörer som agerar på vår marknad.

Vi önskar initiativ utöver kemiskt innehåll och incitament för industrin

Byggmaterialindustrierna anser vidare att förslaget inte uppnår det uttalade syfte utredningen har " Kommitténs uppdrag för detta delbetänkande är att *utreda behovet av styrmedel* för att minska miljöpåverkan inklusive minskad spridning av särskilt farliga ämnen under byggprocessen" eftersom vi saknar förslag på mer än kemiskt innehåll för innehållsdeklaration det vill säga fler initiativ och incitament för återanvändning och återvinning. Forskning- och utvecklingsprojekt är alltid bra men det finns redan en lång rad dylika initiativ på marknaden. Ge industrin förutsättningar att driva på utveckling av hållbara produkter och se över lagstiftningen för att gynna drivkraften.

Resurseffektiv användning enligt betänkandet

Kommittén för Modernare Byggreglers befäster i sitt förslag att den huvudsakliga innebörden av en resurseffektiv byggmaterialanvändning är "*en strävan efter att tillverka och använda byggprodukter med så lång livslängd som möjligt samt att det möjliggörs genom att värdet på material och byggprodukter bibehålls och bygg- och rivningsavfall minimeras*" (Kap 8 punkt 8.1.1 sid 193).

Byggmaterialindustrierna välkomnar den inställningen och i inledningen av den här remissen skriver vi att ”spårbarhet, användbarhet, livscykelperspektiv, långsiktig reglering och förebyggande stöd är exempel på insatser som främjar hållbar utveckling. Vi ser att livscykelperspektivet och användbarheten är i fokus för betänkandet med en positiv grundsyn på värdet i materialet. Byggmaterialindustrierna anser att det till exempel kan översättas till hållbara upphandlingskriterier och en drivkraft för att skapa rätt incitament till återvinning och återanvändning. Med det i åtanke har vi följande synpunkter på Kommittén för Modernare Byggreglers två förslag.

Förslag nr 1 om att *lagstifta om innehållsförteckningar* via EU och produktförordningen för alla produkter som har en harmoniserad standard och vidare enligt förslaget om att det ska omfatta alla beståndsdelar i byggprodukterna.

Krav på spårbarhet är viktigt – inte förteckningshysteri

Byggmaterialindustrierna ställer sig bakom åsikten att innehållsdeklarationer främjar hållbar utveckling och verkar dessutom engagerat kring de i Sverige rådande systemet för innehållsdeklarationer (eBVD) med överenskommet innehåll i byggbranschen. Innehållet bygger på vetenskaplig fakta kopplat till lagstiftning. Vi läser betänkandets åsikter om att systemet är såväl tillförlitligt och fullödigt och att problemet endast är att det är frivilligt. (Smf sid 17 m.m.) I betänkandets förstahandsalternativ står att innehållsförteckningarna ”bör som utgångspunkt... omfatta byggprodukters alla beståndsdelar”. Vi uppfattar inte riktigt definitionen av dessa ”alla beståndsdelar” men fel fokus på det som ska deklarerats än vad som behövs är rent resursslöseri.

Vi behöver ett klagörande, definitioner av, vad betänkandet avser med beståndsdelar etc. Det som är av största vikt för resurseffektiv hantering och återvinning/återanvändning är att kunna spåra vad som finns inne i en byggnad, vilka material och i dess komponenter. eBVD har t.ex. idag deklaration av klassificerade ämnen på komponentnivå. Hur man framställer en produkt är en annan sak (och produktionen kan inte vara det här betänkandets uppgift).

Byggmaterialindustrierna anser att förslaget fokuserat väl mycket på kemiskt innehåll som visserligen är viktigt och finns väl omhändertaget i dagens eBVD men att innehåll om klimatpåverkan, underhållsaspekter, livslängd etc. saknas. Vi ser inte hur en utökad innehållsdeklaration skulle förbättra möjligheten att göra produktval eller underlätta återvinning. Syftet med förslaget är att kunna återvinna/återanvända material, men förslaget så som det är framlagt löser inte detta. Det finns en stor potential, utöver kemiskt innehåll, i hur vi kan öka resurseffektiv hantering av byggmaterial.

Bra branschinitiativ som leder till spårbarhet

I avsnitt 6.1 i utredningen beskrivs alla pågående branschinitiativ för resurseffektiv byggmaterialanvändning. Men kommittén tar inte upp frågan som lyfts från byggmaterialindustrin vid ett flertal tillfällen under utredningens gång: problemet med att miljörelaterad information ska lämnas i många olika system och på olika sätt. Det blir därför

dyrbart (=kostnadsdrivande) och näst intill omöjligt att upprätthålla sådan information så att innehållet är kvalitetssäkrat. Vi menar att det är viktigt att man använder ett gemensamt system som är hanterbart – även för leverantörerna. Det är det enda sättet att säkerställa kvaliteten på deklARATIONENS innehåll. Det finns idag två etablerade system för det: byggvarudeklarationen eBVD och EPD (Environmental Product Declaration). Båda är frivilliga men ändå ökar antalet deklARATIONER för varje dag. eBVD är ett fullt fungerande system som tagits fram genom ett samarbete mellan branschens olika aktörer i syfte att samla all hållbarhetsrelaterad information i en deklARATION. Systemet uppdateras och utvecklas löpande, senast genom att möjliggöra digital hantering, dvs. eBVD. Det är vår övertygelse att dessa fungerande system ska ligga till grund även för de uppgifter som krävs för resurseffektiv användning av byggmaterial – och att inga nya system behöver skapas. Kommitténs argument att eBVD är frivillig idag kan visserligen ses som ett hinder, men incitament för att öka antalet eBVD och EPD är definitivt en väg som bör prövas.

Fler krav och mer information ger inte bättre omdöme(n)

Kommittén konstaterar i sina slutsatser (6.8) att det finns ett behov att underlätta för branschen att kunna göra medvetna val av nya produkter och material. I avsnitt 9.4.2 beskrivs hur byggherrar, beställare och fastighetsägare skulle få bättre förutsättningar för att göra mer resurseffektiva materialval. Vi ser inte hur detta skulle bli bättre genom krav på en deklARATION av innehåll utöver dagens lagstiftning enligt Reach och som bygger på vetenskapliga fakta om ämnens farliga egenskaper. Att utöka kravet innebär att man bygger kravställningen på studier som inte är vetenskapligt verifierade vilket vi ser betydande risker med. Motivet till att ställa krav utöver gällande lagstiftning borde framgå tydligt av utredningen.

Var är digitaliseringsaspekten i förslaget?

Digitaliseringen är dessutom central för en effektiv användning och ett av direktivets fokusområden (2017:22). Det har i betänkandet inte nämnts i någon högre utsträckning och då finns ändå en lång rad initiativ att ta fasta på som stämmer överens med behoven för hållbara byggmaterial så som eBVD, EPD och BASTA för kemiskt innehåll (där företagen deklarerar själva så att det inte blir godtyckliga resultat).

I avsnitt 9.4.1 sägs att "krav på innehållsförteckning i kombination med loggbok ska bilda ett komplett system för spårbarhet av byggprodukter, dess innehåll och för att bedöma deras miljöpåverkan". Men hur det ska gå till? Hur ska vi skapa ett digitaliserat informationsflöde? Vem hanterar uppdateringar och de affärskritiska behoven av till exempel sekretess? Det framgår ingenstans i rapporten.

Alla produkter som inte omfattas

En stor del av alla produkter på marknaden omfattas inte av förslaget (återvunnet och material samt dem utan harmoniserad standard). Det förs ett resonemang om dem i utredningen men vi ser inga förslag om hur de skulle omhändertas av föreslagen innehållsdeklARATION. Hur är de tänkta att ingå så att vi skapar spårbarhet även här?

Betänkandet nämner i kap 8 8.1.3 två huvudsakliga hinder som brist på information och brist på ekonomiska incitament för återanvändning av byggprodukter. Byggmaterialindustrierna kan i viss mån instämma, det kan finnas material som inte har eBVD men de som har det är dock ett stort antal och de uppfyller de kraven som nämns krävs för att driva hållbara produkter. Det är snarare brist på att *använda rätt information* som är ett hinder.

Byggmaterialindustrierna uppmanar Upphandlingsmyndigheten och offentlig upphandling borde gå i bräschen och ställa krav enligt ovan, följa upp så att de åtföljs och inte låta billigaste offert vinna. Då kommer värdet av hållbart byggmaterial till sin rätt. Utredningen har också nämnt det "Det innebär att potentialen i offentlig upphandling sällan tillvaratas." (Kap 3 3.5.1) Byggmaterialindustrin välkomnar skarpa krav och utveckling av hållbara byggmaterial är en ren affärsmässig överlevnad. Men om byggsektorn och offentliga upphandlare inte köper de hållbart utvecklade materialen får vi ingen utveckling.

Det marknaden efterfrågar kommer industrin att leverera

Förslag nr. 2 Ett nationellt främjandepaket för resurseffektiva byggmaterialval för minskat bygg och rivningsavfall.

Byggmaterialindustrierna anser förslaget bra men väl passivt. Det görs och har redan idag gjorts en lång rad projekt som sett på hinder och förutsättningar och föreslagit åtgärder och möjligheter inom återvinning. Men forskning och utveckling är förstås alltid bra förutsatt att alla aktörer är med i omnämnda viktiga så kallade Beställargrupper (8.3.2)

I kap 8 8.1.4 står att ett mål för förslagen är att främja och driva på utvecklingen av en resurseffektiv byggmaterialanvändning. Här hade vi önskat se förslag på incitament för det. Det marknaden efterfrågar kommer industrin att leverera. Om vi vill ha en resurseffektiv byggmaterialanvändning är det därför viktigt att **skapa rätt incitament** på marknaden. Detta kan göras på olika sätt men behöver konstrueras. Till exempel kan det vara att öka kostnad för deponi, ställa krav i lagstiftning m.m. (Se ovan i remissvaret om loggbok under "Förebyggande incitament".) Återvinning i byggbranschen mäts i % och ton. Fyllnadsmassor och sten/grus/betong är helt dominerande viktligt i dessa beräkningar. För att skapa incitament och utveckling även i andra branscher bör redovisningen delas upp på olika materialslag/funktioner.

Vi saknar en lång rad förslag utöver innehållsförteckningens kemiska innehåll för att komma närmare en resurseffektiv hantering av byggmaterial. Potentialen är stor och betänkandet saknar ytterligare förslag som kanske utgör 90 % av potentialen. Det behöver utredas vidare.

Industrin har lösningen (en sammanfattande kommentar från en medlem):

"Problemet vi har är att det återvinns för lite – det är vi alla överens om. Stora mängder avfall blir bara till just avfall och bränns eller läggs på deponi. Det är detta vi vill undvika – genom att stoppa in detta avfall/material som råvara i nya produkter. Men det finns diverse tekniska,

logistiska, juridiska och ekonomiska hinder– så att ingen del av industrin tycker det är värt att ta tag i problemet på riktigt. Det finns ingen kund i slutänden som är beredd att betala för de investeringar som krävs.

Industrin har lösningen, tekniskt, logistiskt och organisatoriskt, men industrin lever på att utveckla produkter och koncept som det finns en köpare till. I dagsläget saknas det. Ingen kommun eller annan beställare efterfrågar produkter med återvunnet material, åtminstone inte om de är dyrare än ”vanliga” produkter. Och dyrare kommer de bli till en början eftersom industrin måste investera i teknik, logistik mm. Det må vara hur miljövänlig och vällovligt som helst med återvinning men vi måste få avkastning på investeringar annars är vi inte ekonomiskt hållbara. Därför måste staten hjälpa till genom att skapa en ”konstgjord efterfrågan/marknad.

De incitamenten kan till exempel vara genom att via PBL eller genom offentlig upphandling ställa absoluta krav på att produkter ska innehålla återvunnet material. Hur mycket, för vilka produktgrupper och hur begreppet ”återvunnet material” ska definieras måste givetvis definieras. Industrin är bäst på att utveckla produkter och lösningar som marknaden efterfrågar.”

Frågor med anledning av dessa synpunkter kan ställas till Anneli Kouthoofd, vd Byggmaterialindustrierna, anneli@byggmaterialindustrierna.se, 070 – 379 84 22

Bilaga

Byggmaterialindustriernas medlemmar

Direktanslutna företag

Betongindustri AB
Buildsmart Sverige AB
Celsa Steel Service AB
Cementa AB
Chimneytec AB
Combimix AB
Foamking Sweden AB
Icopal AB
Ivarssons i Sverige Etex group
Kingspan Insulation AB
Knauf Danogips GmbH
Lindab Sverige AB
Moelven Wood AB
Monier Roofing AB
Nordic Waterproofing AB
Ruukki Sverige AB
Sand och Grus AB Jehander
Saint-Gobain byggprodukter AB, Weber
Saint-Gobain byggprodukter AB, Gyproc

Medlemsorganisationer som anslutit sina medlemsföretag kollektivt

Golvbranschen
Nordic Galvanizers
IKEM -Innovations- och kemiindustrierna i Sverige
Scandinavian Copper Development Association, SCDA
Skogsindustrierna
Stålbyggnadsinstitutet
Swedisol
Svensk Betong
Svensk Byggplåt
Svensk Ventilation
Svenska Kyl och värmepumpföreningen
Sveriges Bergmaterialindustri
Sveriges Limleverantörers Förening
Sveriges Färgfabrikanters förening
Sveriges Tätskiktfabrikanters Förening
Trä- och möbelföretagen